

2022-03-29

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2021/03715

FSS remissvar angående Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85)

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har på remiss för yttrande fått betänkandet Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85) från justitiedepartementet. Yttrandet ska inkomma till justitiedepartementet senast 1 april 2022.

Om FSS

FSS är en partipolitiskt obunden förening som företräder cirka 400 socialchefer i landet. Utifrån vår profession och tillgänglig kunskap verkar vi för utveckling av den svenska välfärdsmodellen.

Om betänkandet

Regeringen beslutade den 26 mars 2020 att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att bistå regeringen med underlag till utformningen av en kunskapsbaserad och brett förankrad kriminalpolitik som ska bidra till att uppfylla de kriminalpolitiska målen att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Beslutet att tillsätta kommittén är en del av regeringens 34-punktsprogram mot gängkriminalitet som presenterades i september 2019. Kommitténs uppdrag är dock bredare än att bara omfatta gängkriminaliteten.

De kriminalpolitiska utmaningarna som utredningen beskriver är:

- Fortsatt digitalisering av samhället och brottsligheten
- Omfattande utmaningar i socialt utsatta områden
- Mäns våld mot kvinnor
- Barns och ungas brottsutsatthet och delaktighet i brott
- Narkotikabrottsligheten
- Förändringar i extremismmiljöerna
- Trygghet

FSS anser att kommittén på ett bra sätt beskriver utmaningarna inom kriminalpolitiken.

FSS synpunkter i korthet

Kommittén föreslår att Socialstyrelsen ska kartlägga kommunernas arbete på brottsofferområdet då det saknas en samlad kunskap om vilket stöd som kommunerna erbjuder. FSS ser positivt på en sådan kartläggning. Utöver att kartlägga socialtjänstens brottsofferstöd anser kommittén att kartläggningen ska omfatta hur insatserna följs upp och ge förslag på hur insatser bör följas upp framöver. FSS vill här påminna om att socialtjänsten idag saknar ett socialtjänstdataregister. Att få ett

nationellt socialtjänstdataregister på plats är en förutsättning för nationell statistik, systematisk uppföljning av socialtjänstens insatser och en kunskapsbaserad socialtjänst.

Kommittén föreslår vidare att socialtjänstens brottsofferstöd bör utvecklas genom nationell vägledning som Socialstyrelsens ska ta fram. FSS anser att nationell vägledning kan bidra till en mer jämlik socialtjänst. En vägledning i form av föreskrift eller allmänna råd behöver dock följas av kunskapsstöd som vilar på vetenskap för att utgöra ett stöd för socialtjänsten.

FSS instämmer inte i kommitténs resonemang om att Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) kommer att innebära att många insatser som ges till brottsutsatta inte kommer att omfattas av dokumentationsplikt, vilket kommittén anser kan försvåra uppföljning och utvecklingen mot en kunskapsbaserad socialtjänst. Det förhåller sig tvärtom. Förslaget till ny socialtjänstlag syftar till att socialtjänstens verksamheter ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Alla insatser, oavsett om de ges efter behovsprövning eller utan behovsprövning, kommer att omfattas av krav på dokumentation. Det innebär ett skärpt dokumentationskrav jämfört med dagens lagstiftning som endast omfattar stödsinsatser, vård och behandling, inte vad som idag kallas serviceinsatser.

FSS driver också att socialtjänsten behöver bli mer lättillgänglig för personer som behöver stöd. Socialtjänsten måste kunna ge insatser utan att föregås av en utredning och biståndsbedömning.

Övriga förslag och överväganden som handlar om att få samhällets stöd till brottsoffer att bättre hänga ihop genom att synliggöra respektive myndighets ansvar och hur deras insatser ska samordnas välkomnar FSS. FSS ser också positivt på att Brottsmyndigheten ges ett förstärkt uppdrag att systematiskt sammanställa och tillgängliggöra relevant kunskap på brottsofferområdet. Ett sådant förstärkt uppdrag skulle kunna få betydelse för socialtjänstens förutsättningar att på lokal nivå skapa överblick och ett mer koordinerat brottsofferstöd.

Den senaste tidens debatt kring kriminalitet har många gånger grundats på åsikter som inte har stöd i forskning. FSS vill lyfta fram vikten av att kommande åtgärder behöver vila på kunskap. Det förebyggande perspektivet behöver stärkas och samhället behöver komma in så tidigt som möjligt, innan problemen blivit för stora. Därför ser FSS med tillförsikt på förslagen om att stärka kunskapsstyrningen inom området både vad gäller kriminalitet och brottsofferstöd.

För Föreningen Sveriges socialchefer

Monica Persson, ordförande

Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärdsmodellen. Vi bedriver påverkansarbete inom socialpolitiska frågor och arrangerar den årliga konferensen Socialcheferdagarna. Läs mer på socialchefer.se och socialcheferdagarna.se.